

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. M. B.**, bývajúceho v T., zastúpeného JUDr. D. C., advokátom, so sídlom v Ž., proti žalovanej **Slovenskej republike - Ministerstvu financií Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 24 C 52/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 21. októbra 2009 sp. zn. 5 Co 105/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 15. októbra 2008 č.k. 24 C 52/2005-344 zamietol žalobu o zaplatenie 167 045000,-- Sk (5 544 878,10 Eur) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 47,80 eur do troch dní. Vychádzal zo zistenia, že žalobca nepreukázal splnenie základnej podmienky úspešnosti žaloby o náhradu škody zo zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu v zmysle § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 58/1969 Zb., pretože nepreukázal nezákonnosť rozhodnutia Daňového úradu Trenčín zo 6.2.1998 č. 645/320/10289/98 o určení záložného práva, ktorým mu mala byť spôsobená škoda, nakoľko nepreukázal jeho zrušenie alebo zmenu pre nezákonnosť k tomu príslušným orgánom. Dospel tiež k záveru, že v zmysle § 22 ods. 1 až 3 citovaného zákona je dôvodne uplatnená aj námietka premlčania a to do výšky nároku nad 10 000 000,-- Sk, keďže žalobca rozšíril žalobu nad túto výšku až 14.4.2008. Zároveň dodal, že žalobca požiadal

o predbežné prerokovanie nároku príslušný správny orgán len v rozsahu 10 000 000,-- Sk, v dôsledku čoho nesplnil podmienku stanovenú zákonom, určenú k tomu, aby mohlo o tejto časti nároku prebehnúť občianskoprávne konanie. Nevykonanie dôkazov výsluchom svedkom navrhnutých žalobcom na preukázanie záujmu o kúpu jeho nehnuteľností v období, keď na nich viazlo záložné právo, odôvodnil nadbytočnosťou. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnosťou žalovanej v konaní.

Krajský súd v Trenčíne ako (odvolací) súd na odvolanie žalobcu rozsudkom z 21. októbra 2009 sp. zn. 5 Co/105/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil z dôvodu vecnej správnosti a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so skutkovými zisteniami a právnym posúdením zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa, dospejúc k zhodnému záveru so súdom prvého stupňa o nesplnení základnej podmienky vzniku nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, pretože žalobca nepreukázal nezákonnosť rozhodnutia, ktorým mu mala byť spôsobená škoda, nakoľko nepreukázal jeho zrušenie alebo zmenu pre nezákonnosť k tomu príslušným orgánom. Vychádzal z toho, že rozhodnutie zrušil ten istý orgán, a to správca dane ktorý ho vydal, z dôvodu uhradenia zabezpečenej pohľadávky. Vyslovil názor, že premlčaním a výškou škody sa súd prvého stupňa zaoberal nadbytočne, pretože ak žalobcovi nárok na náhradu škody nevznikol, nezačala plynúť ani premlčacia doba, a nadbytočným bolo zaoberať sa jeho výškou. Procesné pochybenie súdu prvého stupňa namietané žalobcom, spočívajúce v nevykonaní dokazovania listinnými dôkazmi, ktorým postupom odňal súd prvého stupňa žalobcovi možnosť konať pred súdom, odstránil odvolací súd na odvolacom pojednávaní. Vyslovil, že ďalšie pochybenia namietané žalobcom nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku súdu prvého stupňa (pripustenie zmeny návrhu až na poslednom pojednávaní po záverečnej reči právneho zástupcu žalobcu a nepoučenie účastníkov v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p.). Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil v súlade s § 224 ods. 1 O.s.p. podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnosťou žalovanej, ktorej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý navrhol jeho zrušenie

a vrátenie veci tomuto súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.). Podľa dovolateľa odvolací súd mal rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť, pretože súd prvého stupňa svojim postupom pred vyhlásením rozsudku mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že nepripustil záverečné reči a o zmene návrhu rozhodol až po záverečných prejavoch účastníkov konania až 13.8.2009 na poslednom pojednávaní. Nevykonanie dôkazov listinami súdom prvého stupňa nebolo odstránené ani odvolacím súdom, pretože odvolací súd oboznámil len listinné dôkazy týkajúce sa Daňového úradu Trenčín. Uvedenú vadu aj sám právne kvalifikoval v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolateľ namietal tiež nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom a zároveň zmätočnosť a nedostatok dôvodov rozsudku odvolacieho súdu.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla dovolanie z dôvodu jeho neprípustnosti odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania, t.j. či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasledujúcich O.s.p. možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné

tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska ust. § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide len v tom prípade, ak išlo o postup nesprávny (z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi).

Žalobca v dovolaní namietal, že konanie pred odvolacím súdom trpí závažnou procesnou vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. z dôvodu, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že neodôvodnil (zmätočne a nedostatočne) svoje potvrdzujúce meritórne rozhodnutie.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejnenom v Zbierke zákonov Slovenskej republiky formou oznámenia FMZV pod č. 209/1992 Zb.) vykladať a uplatňovať s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26) tak, že rozhodnutie

súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Z citovaných článkov ústavy a dohovoru však nemožno vyvodzovať, že dôvody uvedené súdom sa musia zaoberať zvlášť každým bodom, ktorý niektorý z účastníkov konania môže považovať za základný pre svoju argumentáciu (*mutatis mutandis* I. ÚS 56/01).

Povinnosť súdov rozhodnutia odôvodniť spôsobom uvedeným v § 157 ods. 2 O.s.p. je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Stav, kedy rozsudok nespĺňa náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., vo svojich dôsledkoch vedie k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Otázku náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu upravuje zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v ustanoveniach § 1 až § 4. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný. Podľa odseku 2 ako výnimku z ustanovenia odseku 1 možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vykonateľným bez ohľadu na jeho právoplatnosť, ak toto rozhodnutie bolo na základe opravného prostriedku (§ 3) zrušené alebo zmenené. Úvaha súdu o tom, či bolo nezákonné rozhodnutie orgánu štátu zrušené alebo zmenené, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci a nezákonnosť rozhodnutia nemôže súd skúmať v predmetnom konaní ako prejudiciálnu otázku, pretože až právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, vzniklo poškodenému právo na náhradu škody, ktorá mu bola týmto rozhodnutím spôsobená.

Obsah rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá týmto zákonným požiadavkám. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby na náhradu škody v zmysle § 219 O. s. p. V uvedenom prípade sa musel preto v odôvodnení vysporiadať so všetkými otázkami a námietkami (uvedenými v odvolaní) majúcimi podstatný vplyv na rozhodnutie o veci, pretože vzhľadom k zákonnej povinnosti zopakovať dokazovanie v potrebnom rozsahu (§ 213 ods. 4

O.s.p.), nemohol využiť možnosť poskytnutú mu Občianskym súdnym poriadkom v ustanovení § 219 ods. 2, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd uviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, vysvetlil čoho sa žalobca odvolaním domáhal a čím v odvolacom konaní argumentoval a uviedol právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Stručne vysvetlil v akých skutkových zisteniach vidí dôvod nesplnenia základnej podmienky predpokladanej ustanovením § 4 zákona č. 58/1969 Zb. Uviedol, že vzhľadom k neexistencii nezákonného rozhodnutia orgánu štátu, žalobcovi nevzniklo právo na náhradu škody. Prijaté právne závery (dovolací súd sa ich správnosťou nezaoberal) tiež stručne vysvetlil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

Pokiaľ dovolateľ zastáva názor o odňatí možnosti pred súdmi konať nesprávnym právnym posúdením veci, dovolací súd poznamenáva, že § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zhodne je ale zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym

posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať. I keby tvrdenia dovolateľa o nesprávnom právnom posúdení veci boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Dovolací súd sa zamerail na posúdenie opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že v prejednávanej veci mu bola súdom odňatá možnosť pred ním konať z dôvodu porušenia zásady dvojinštančnosti súdneho konania odvolacím súdom, ktorú videl v nevykonaní dokazovania listinnými dôkazmi súdom prvého stupňa, ktorú vadu odstránil odvolací súd len v obmedzenom rozsahu (len vykonaním listinným dôkazov Daňového úradu v Trenčíne). Ako už bolo uvedené vyššie, odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia takých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O takýto postup ide tiež v prípade, že odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa bez rešpektovania zásad stanovených v ustanovení § 213 O.s.p. Preto sa dovolací súd zamerail na posúdenie pravdivosti tvrdenia žalobcu, že odvolací súd vychádzal pri svojom rozhodnutí z iného skutkového stavu, než aký zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7 ustanovenia § 213 O.s.p.

Podľa § 213 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu v súlade s prechodným ustanovením k úpravám účinným od 15. októbra 2008 § 372p ods. 1 O.s.p., pretože odvolací súd rozhodol o veci 21.10.2009) odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7. V zmysle § 213 ods. 4 O.s.p. odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých účastníkom konania, ak ich nevykonal súd prvého stupňa, hoci mu ich účastník navrhol, alebo za podmienok ustanovených v § 205a. Preto pokiaľ súd prvého stupňa nevykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ktorý postup namietal aj dovolateľ v odvolaní, správne postupoval odvolací súd, ktorý na pojednávaní o odvolaní konanom 21. októbra 2009 (č.l. 456) doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi, ktoré už v predchádzajúcom konaní navrhol

dôkazom žalobca a tvorili relevantný podklad rozhodnutia odvolacieho súdu. Možno preto vzhľadom k uvedenému uzavrieť, že pokiaľ odvolací súd doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi podstatnými pre rozhodnutie o veci, postupoval správne a k odňatiu možnosti konať pred súdom nedošlo.

Dovolateľ namietal, že mu súd prvého stupňa odoprel právo na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci, ktorým postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré by inak mohol účastník pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený, je ako už bolo konštatované vyššie, vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. zakladajúcou prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu a aj dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., na ktorú vadu musí dovolací súd vždy prihliadnuť. I keď ustanovenie § 118 ods. 4 O.s.p. predsedovi senátu neukladá, aby pojednávanie formálne ukončil, musí, ak podľa jeho názoru je už predmet vyčerpaný, účastníkovi dať možnosť predniesť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Ide o neodňateľné právo účastníka a ak mu ho súd odoprie, odníme mu možnosť konať pred súdom a realizovať tie procesné práva, ktoré Občiansky súdny poriadok účastníkovi za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov priznáva. Zo spisu o danej veci vyplýva, že žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu záverečnú reč pred súdom prvého stupňa predniesol na pojednávaní konanom dňa 13.10.1008 (č.l.335), a záverom mu súd prvého stupňa umožnil vyjadriť sa k veci aj po vyhlásení uznesenia o pripustení zmeny žaloby. Rovnako záverom sa vyjadrila aj žalovaná. Možno preto konštatovať, že žalobcovi nebolo odňaté právo konať pred súdom neumožnením záverečnej reči, pretože svoje záverečné vyjadrenie o veci predniesol.

Vzhľadom na uvedené možno preto dospieť k záveru, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte pod písmenami a/ až g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

Dovolaateľ tvrdil, že súd prvého stupňa si nesplnil svoju zákonnú poučovaciu povinnosť v súlade s ustanovením § 120 ods. 4 O.s.p. V rámci dokazovania sa vytvára skutkový podklad pre rozhodnutie súdu vo veci samej. Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Ustanovenie § 120 ods. 4 O.s.p. ukladá súdu povinnosť poučiť účastníkov, že všetky dôkazy musia predložiť alebo označiť ešte pred vyhlásením rozhodnutia vo veci samej, a tiež, že na dôkazy označené a predložené neskôr nebude prihliadnuté. Ak nebol účastník konania riadne poučený v zmysle ustanovenia § 120 ods. 4 O.s.p., môže skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neuplatnil v konaní pred súdom prvého stupňa, uplatniť v odvolaní iba za podmienok taxatívne určených v § 205a písm. a/ až d/ O.s.p. Takéto (pred súdom prvého stupňa neuplatnené) skutočnosti alebo dôkazy sú pri odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak a/ sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, b/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, c/ odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, d/ ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Z obsahu spisu v prejednávanvej veci vyplýva, že súd prvého stupňa účastníkom poučenie v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. dal. Súdna zásielka, ktorou okrem predvolania na pojednávanie, súd prvého stupňa doručoval žalobcovi aj poučenie v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p., mu bola doručená 12.3.2008 (č.l. 40). Nepoučenie účastníka podľa citovaného ustanovenia by malo za následok, že skutočnosti, tvrdené účastníkom až v odvolaní, by mohli byť prípustným odvolacím dôvodom, len ak by vykazovali znaky uvedené v § 205a ods. 1 písm. c/ a d/ O.s.p. Pokiaľ by odvolací súd v súlade s § 205a ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako prípustný odvolací dôvod vzal na zreteľ skutočnosti uvedené účastníkom až v odvolaní, nedopustil by sa inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). O uvedený prípad však v danej veci nejde, preto námietka dovolateľa je v tomto smere bez právnej relevancie.

Žalobca v dovolaní namietal, že konanie pred odvolacím súdom trpí závažnou procesnou vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. z dôvodu, že súd prvého stupňa rozhodol o ním navrhovanej zmene petitu žaloby podľa § 95 O.s.p. až po záverečných rečiach účastníkov konania. O zmenu žaloby ide pritom vtedy, ak sa domáha žalobca niečoho iného než v pôvodnej

žalobe, alebo ak požaduje na základe rovnakého skutkového základu viac, než požadoval v pôvodnej žalobe, alebo ak požaduje žalobca síce rovnaké plnenie (rovnakej kvality a rovnakého rozsahu), ale na základe iného skutkového stavu (skutkového základu veci), než aký uviedol v pôvodnej žalobe. V konaní o danej veci v návrhu na začatie konania žalobca si uplatnil právo na zaplatenie istiny 10 000 000,-- Sk s príslušenstvom - úrokom z omeškania a na pojednávaní konanom 26.6.2008 (č.l. 225) navrhol zmenu petitu žaloby tak, že svoj finančný nárok rozšíril na 167 045 000,-- Sk so 17,6% úrokom z omeškania od 21.3.2005 do zaplatenia. Navrhovanú zmenu žaloby súd prvého stupňa pripustil uznesením vyhláseným na pojednávaní 13.10.2008 (č.l. 335). V danom prípade došlo k zmene žaloby rozšírením na základe rovnakého skutkového základu. O tomto skutkovom základe, bez ohľadu na výšku požadovaného plnenia, konal súd prvého stupňa počas celého konania. Z dokazovania napokon vyplynulo, že skutkový základ nebol daným. O pripustení zmeny návrhu musí súd v zmysle § 95 O.s.p. rozhodnúť. Pokiaľ by tak procesne nepostupoval (nerozhodol) a pokračoval by v konaní, zaťažil by tým konanie vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iná vada § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K týmto vadám prihliada dovolací súd len v prípade prípustného dovolania z úradnej povinnosti, o ktorý prípad v danej veci nejde.

Keďže v danom prípade dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti tak, ako to namietal žalobca v podanom dovolaní.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovanej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2010

JUDr. Rudolf Č i r č, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová